

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

11 лютого 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 393/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого - Патрюка М.В.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Мішина М.І., Шиловой Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про відкриття дисциплінарної справи стосовно судді Богуславського районного суду Київської області Тітова Миколи Борисовича за зверненнями Пивовара С.В.,

встановила:

У вересні 2014 року, лютому та квітні 2015 року на адресу Комісії надійшли звернення Пивовара С.В. щодо поведінки судді Богуславського районного суду Київської області Тітова М.Б., наслідком якої може бути притягнення його до дисциплінарної відповідальності.

Заявник зазначає, що ОСОБА_1 є потерпілим у кримінальному провадженні, судовий розгляд якого здійснює суддя Тітов М.Б. На думку заявника, суддя Тітов М.Б. затулює розгляд справи та перешкоджає встановленню справедливості, оскільки звинувачений є сином колишнього працівника міліції. У своїх повторних зверненнях заявник також вказує на несвоєчасне ОСОБА_1 повідомлення про судові засідання, розгляд справи та постановлення вироку суду без його участі, незважаючи на подану ним заяву про перенесення судового засідання у зв'язку з перебуванням у лікарні на лікуванні.

З урахуванням викладених обставин заявник просить притягнути суддю Тітова М.Б. до дисциплінарної відповідальності.

28 березня 2015 року набрав чинності Закон України "Про забезпечення права на справедливий суд" (далі - Закон), яким Закон України "Про судоустрій і статус суддів" викладено у новій редакції. Відповідно до пункту 8 розділу II Закону (Прикінцеві та перехідні положення) заяви та скарги, подані до набрання чинності Законом, а також дисциплінарні провадження щодо суддів, розпочаті до набрання чинності Законом, здійснюються відповідно до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у редакції, що діяла на момент подачі відповідної заяви (скарги), відкриття відповідного дисциплінарного провадження.

Ураховуючи наведене, дисциплінарне провадження за даними зверненнями здійснюється за Законом України "Про судоустрій і статус суддів" у редакції 2010 року.

Відповідно до статті 86 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" членом Комісії проведено перевірку викладених у зверненнях фактів та обставин.

Розглянувши висновок члена Комісії та зібрані під час перевірки матеріали, заслухавши доповідача, Комісія дійшла висновку, що у відкритті дисциплінарної справи стосовно судді Тітова М.Б. необхідно відмовити з таких підстав.

Установлено, що до Богуславського районного суду Київської області 17 березня 2014 року надійшов обвинувальний акт у кримінальному провадженні стосовно ОСОБА_2, обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 128 Кримінального кодексу України. ОСОБА_2 обвинувачувався у нанесенні ОСОБА_1 необережних середньої тяжкості тілесних ушкоджень.

Ухвалою судді Тітова М.Б. від 18 березня 2014 року у справі № 358/380/14-к за цим кримінальним провадженням призначено підготовче судове засідання на 26 березня 2014 року.

За результатами проведеного 26 березня 2014 року підготовчого судового засідання призначено судовий розгляд справи на 03 квітня 2014 року.

Надалі розгляд справи відкладався на 11 квітня 2014 року в зв'язку з неявкою потерпілого ОСОБА_1 та перебуванням його на амбулаторному лікуванні, на 25 квітня 2014 року - у зв'язку з викликом свідків та витребуванням медичної документації про лікування потерпілого ОСОБА_1, на 16 травня 2014 року - у зв'язку з неявкою обвинуваченого ОСОБА_2 та його хворобою.

У судовому засіданні 16 травня 2014 року допитано обвинуваченого ОСОБА_2, потерпілого ОСОБА_1 та п'ять свідків. У зв'язку з ненадходженням до суду медичної документації про лікування потерпілого ОСОБА_1 розгляд справи відкладався на 03 та 17 червня 2014 року.

Ухвалою суду від 17 червня 2014 року у справі призначено додаткову судово-медичну експертизу та відкладено розгляд справи на 18 серпня 2014 року.

Також розгляд справи відкладався на 19 вересня, 15 та 28 жовтня, 10 листопада 2014 року у зв'язку з ненадходженням висновку судово-медичної експертизи.

У судовому засіданні 10 листопада 2014 року оголошено висновок проведеної судово-медичної експертизи та за клопотанням потерпілого ОСОБА_1 розгляд справи відкладено на 20 листопада 2014 року у зв'язку з наданням йому додаткового часу для залучення представника.

Надалі розгляд справи відкладався на 05 грудня 2014 року у зв'язку з неявкою в судове засідання потерпілого ОСОБА_1, на 24 грудня 2014 року – за письмовим клопотанням представника потерпілого про відкладення розгляду справи у зв'язку з хворобою потерпілого ОСОБА_1, на 22 січня 2015 року - за клопотанням представника потерпілого Дяченко В.М. для надання часу на ознайомлення з матеріалами справи, на 16 лютого 2015 року - у зв'язку з неявкою в судове засідання потерпілого та його представника, на 02 березня 2015 року - за телеграмою потерпілого ОСОБА_1 про відкладення розгляду

справи та клопотанням прокурора про витребування інформації щодо лікування потерпілого.

У судові засідання 02 березня 2015 року потерпілий і його представник знову не з'явилися. На обговорення учасників судового процесу поставлено питання про можливість продовження судового розгляду без потерпілого та його представника. Заслухавши думку прокурора та сторони захисту, які наполягали на продовженні судового розгляду без потерпілого, суд, урахувавши те, що потерпілий раніше брав участь у судових засіданнях, давав пояснення про обставини вчинення кримінального правопорушення та підтримав свій цивільний позов, ухвалив продовжити судовий розгляд без потерпілого. Після дослідження висновку додаткової судово-медичної експертизи та доказів на підтвердження цивільного позову розгляд справи відкладено на 17 березня 2015 року для отримання відповідей на запити щодо лікування потерпілого ОСОБА_1 та виклику потерпілого і його представника.

У судові засідання 17 березня 2015 року потерпілий ОСОБА_1 і його представник знову не з'явилися. Після оголошення відповідей на запити щодо лікування потерпілого суд поставив на обговорення питання щодо можливості завершення судового розгляду без потерпілого. Прокурор Ковальський В.В. та захисник Науменко О.М. вважали за можливе завершувати розгляд справи без потерпілого ОСОБА_1. У зв'язку з тим, що потерпілий ОСОБА_1 належним чином повідомлений про розгляд справи, суд вирішив продовжувати її розгляд без потерпілого. Після закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами, проведення судових дебатів, надання останнього слова обвинуваченому суд видалився до нарадчої кімнати до 18 березня 2015 року для виготовлення у справі вироку.

У своїх поясненнях суддя Тітов М.Б. зазначив, що з відповідей на запити суду Черкаської обласної клінічної лікарні та Таганчанської амбулаторії сімейної медицини Канівського району Черкаської області вбачалося, що ОСОБА_1 перебував на лікуванні з 06 по 14 січня 2015 року та з 18 по 26 лютого 2015 року. Тобто в дні призначення судових засідань у справі потерпілий ОСОБА_1 на лікуванні не перебував.

Вироком Богуславського районного суду Київської області від 18 березня 2015 року у справі № 358/380/14-к ОСОБА_2 визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 128 Кримінального кодексу України, призначено йому покарання у виді обмеження волі строком на один рік. Відповідно до статті 75 Кримінального кодексу України звільнено ОСОБА_2 від відбування призначеного покарання з випробуванням, якщо він протягом річного іспитового строку не вчинить нового злочину та виконає покладені на нього обов'язки. ОСОБА_2 звільнено від відбування призначеного покарання за цим вироком на підставі пункту "е" статті 1 Закону України "Про амністію у 2014 році" від 08 квітня 2014 року. Цивільний позов ОСОБА_1 задоволено частково, стягнуто з ОСОБА_2 на користь ОСОБА_1 20000 гривень за заподіяну моральну шкоду та 3768 гривень витрат, понесених на лікування.

Отже, на строки розгляду даної справи вплинуло нез'явлення в судові засідання учасників судового процесу та подання ними клопотань про відкладення

розгляду справи, виклик свідків, витребування доказів, призначення додаткової судово-медичної експертизи. При цьому неодноразово розгляд справи відкладався саме за клопотаннями потерпілого ОСОБА_1.

Ухвалою апеляційного суду Київської області від 30 липня 2015 року апеляційну скаргу потерпілого ОСОБА_1 та його представника задоволено, вирок Богуславського районного суду Київської області від 18 березня 2015 року у справі № 358/380/14-к скасовано та призначено новий судовий розгляд у суді першої інстанції в іншому складі суду з таких підстав.

Згідно з роз'ясненнями, що містяться в пункті 12 постанови Пленуму Верховного Суду України від 02 липня 2004 року № 13 "Про практику застосування судами законодавства, яким передбачені права потерпілих від злочинів", суди зобов'язані вживати всіх можливих заходів до забезпечення участі потерпілого в судовому засіданні. У разі, коли потерпілий не з'явився за викликом, суд вирішує питання про розгляд справи або його відкладення залежно від того, чи можливо за відсутності потерпілого з'ясувати всі обставини справи і захистити його права та законні інтереси.

При проведенні судових дебатів необхідно додержуватися вимог Кримінального процесуального кодексу України. Ненадання слова в судових дебатах потерпілому, цивільному позивачу, їх представникам є підставою для скасування вироку (пункт 29 зазначеної постанови Пленуму Верховного Суду України).

Колегія апеляційного суду дійшла висновку, що суд першої інстанції, порушуючи вимоги кримінального процесуального закону, без участі потерпілого, не надавши йому слово в судових дебатах, розглянув кримінальне провадження 17 березня 2015 року та постановив вирок 18 березня 2015 року. Водночас потерпілий ОСОБА_1 подав до суду заяву від 10 березня 2015 року про перенесення призначеного на 17 березня 2015 року судового засідання у зв'язку з його госпіталізацією. Всупереч вимогам закону суд першої інстанції судове засідання не переніс, а 18 березня 2015 року постановив вирок.

Проте суд першої інстанції, дотримуючись рекомендацій, викладених у пункті 12 постанови Пленуму Верховного Суду України від 02 липня 2004 року № 13 "Про практику застосування судами законодавства, яким передбачені права потерпілих від злочинів", у судових засіданнях 02 та 17 березня 2015 року вирішував питання щодо можливого подальшого розгляду справи без потерпілого у зв'язку з неодноразовою його неявкою в судове засідання за викликом суду. Обговоривши це питання з учасниками судового процесу, з урахуванням того, що потерпілий раніше брав участь у судових засіданнях, давав пояснення про обставини вчинення кримінального правопорушення та підтримав свій цивільний позов, ураховуючи відповіді на запити суду щодо лікування потерпілого та належне його повідомленням про розгляд справи, суд продовжив і завершив судовий розгляд без потерпілого.

У пункті 29 постанови Пленуму Верховного Суду України від 02 липня 2004 року № 13 "Про практику застосування судами законодавства, яким передбачені права потерпілих від злочинів" зазначається про надання потерпілому і його представнику права на виголошення промови в судових дебатах, якщо вони беруть участь у справі. Ненадання слова в судових дебатах потерпілому,

цивільному позивачу, їх представникам є підставою для скасування вироку.

Потерпілий ОСОБА_1 не брав участі у судовому засіданні 17 березня 2015 року, в якому проводилися судові дебати, й відповідно його участь у судових дебатах була неможливою.

Відповідно до частини другої статті 83 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли порушення допущено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків.

Оскарживши вирок Богуславського районного суду Київської області від 18 березня 2015 року у справі № 358/380/14-к, ОСОБА_1 реалізував своє право на оскарження судового рішення суду першої інстанції.

Умисного порушення суддею Тітовим М.Б. норм права чи неналежного його ставлення до службових обов'язків не встановлено.

Підстави дисциплінарної відповідальності судді визначено статтею 83 Закону України "Про судоустрій і статус суддів".

Оскільки в діях судді Тітова М.Б. не вбачається ознак дисциплінарного проступку, передбаченого статтею 83 Закону України "Про судоустрій і статус суддів", підстави для відкриття дисциплінарної справи стосовно нього відсутні.

Керуючись статтями 83-86, 91, 97 Закону України "Про судоустрій і статус суддів", Комісія

вирішила:

відмовити у відкритті дисциплінарної справи стосовно судді Богуславського районного суду Київської області Тітова Миколи Борисовича за зверненнями Пивовара С.В.

Головуючий

М.В. Патрюк

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

М.І. Мішин

Т.С. Шилова

С.О. Щотка